

Mfv.I.10.443/2013/11.

A Kúria a dr. Nyitrai Károly ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Viszló László ügyvéd által képviselt alperes ellen közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 29.M.4995/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.635.675/2012/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.635.675/2012/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetve az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a közalkalmazotti jogviszonyát. Hivatkozása szerint a munkáltató megszegte a Kjt. 30/B. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségét, továbbá az intézkedésének az indoka nem valós és okszerű. A jogellenesség jogkövetkezményeként 8 havi átlagkereset, valamint elmaradt illetmény megtérítését igényelte. Ezen túlmenően végkielégítés megfizetését is kérte arra hivatkozva, hogy az alperes alaptalanul vonta meg a végkielégítését a Kjt. 37. § (9) bekezdése alapján.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 29.M.4995/2010/16. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes közalkalmazotti jogviszonyát. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 8 havi átlagkeresetet, 2 havi végkielégítést, valamint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1995. augusztus 28-ától állt az alperes alkalmazásában pedagógus munkakörben. A 1997. január 1-jén kelt kinevezés- és besorolás-módosítás elnevezésű iratában munkaköre tanárként került megjelölésre. Az alperes a 2007. augusztus 28-án kelt kinevezés-módosításában a felperest pedagógus tanár - földrajz - testnevelés munkakörből pedagógus tanító - napközis alsós munkakörbe helyezte. A felperes nem rendelkezett a tanítói munkakör betöltéséhez szükséges szakképesítéssel.

Az önkormányzat képviselő-testülete (Kt.) határozatában döntött a közoktatási intézmények pedagógus és pedagógiai munkát közvetlenül segítő álláshelyek meghatározásáról. Az alperesnél a korábbi évre engedélyezett 49 fő helyett 48 fő pedagógus és 13 fő nem pedagógus álláshelyet hagyott jóvá a 2010-2011-es tanévre.

2010. június 9-én az alperes a felperest arról tájékoztatta, hogy a tanítói feladatok ellátásához a képzettsége nem megfelelő, erre tekintettel a foglalkoztatása érvénytelen, a közalkalmazotti jogviszonyát meg kell szüntetni. Nyilatkozattervezetet adott át a

részére, amely a kinevezésének részmunkaidős jogviszonyban történő elfogadásáról szólt, a felperes azonban ezt az iratot nem írta alá. 2010. június 23-án az alperes igazgatója által alá nem írt és bélyegzővel el nem látott felmentés-tervezet készült, amelynek indokai szerint a felperes az 1993. évi LXXIX. tv. (Közokt.tv.) 17. § (1) bekezdésében írt végzettséggel és szakképesítéssel nem rendelkezik, ugyanakkor a részmunkaidőben történő, képzettségének megfelelő foglalkoztatásához nem járult hozzá. A tervezet a Kjt. 30. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakra is hivatkozott.

Az alperes igazgatója ezt követően ismételten áttekintette a felperesre vonatkozó lehetőségeket, és 2010. augusztus 17-én arról tájékoztatta, hogy kizárólag részmunkaidőben tud részére állást biztosítani. Ennek elutasítása esetén a jogviszonyát felmentéssel kell megszüntetnie a Kjt. 30. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján. Felhívta a felperest, hogy nyilatkozzon arról is, hogy az állásfelajánlás lehetőségével kíván-e élni. 2010. augusztus 24-én a felperes az állásfelajánlás lehetőségét kérte, 2010. augusztus 27-én pedig az alperes igazgatója ismételten részmunkaidős foglalkoztatást ajánlott fel, amely a végzettségének és szakképzettségének megfelelő volt. A felperes ezt nem fogadta el, rögzítette, hogy kizárólag teljes idejű foglalkoztatásra tart igényt.

Ezt követően az alperes igazgatója ismételten áttekintette a tantárgyfelosztást, illetve megkereste az önkormányzat polgármesteri hivatala oktatási és közművelődési osztályát azzal, hogy a felperes végzettségének, képzettségének megfelelő, betöltetlen munkakör a kerületben van-e, erre azonban elutasító választ kapott.

Az alperes 2010. szeptember 24-én kelt felmentésével szüntette meg a felperes közalkalmazotti jogviszonyát a Kjt. 30. § (1) bekezdés a) és b) pontjára hivatkozással. Indokolása szerint a képviselő-testület a határozatával az alperesnél a pedagógus létszámot 1 fővel csökkentette. Tekintettel arra, hogy a tanító munkakör betöltéséhez a Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. törvény 17. § (1) bekezdésében írt végzettséggel és szakképzettséggel nem rendelkezik, és a foglalkoztatás tekintetében felajánlott közös megegyezéssel részmunkaidőt nem fogadta el, jogviszonyának megszüntetése volt indokolt. A felmentés közlésének időpontjában az alperesnél a pedagógus létszám 48 fő volt.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint az alperes a felmentésében a Kjt. 30. § (1) bekezdés a) és b) pontjában foglaltakra utalva a 185/2010. (V.27.) számú határozat alapján szüntette meg a felperes közalkalmazotti jogviszonyát. A határozat az alperesi létszámot a 2010-2011-es tanévre 48 főben állapította meg. Az alperes nem vitatta, hogy a felperes jogviszonyának megszüntetésekor már a képviselő-testület határozatában foglaltaknak megfelelő létszámú közalkalmazottat foglalkoztatott. Nem lehet okszerű az a létszám előírásra vonatkozó határozaton alapuló felmentés, amely már az abban rögzített létszám elérését

követően nem a határozatban előírtak érdekében rendelkezik a jogviszony megszüntetéséről.

Az alperes általános iskola tekintetében nem merült fel adat arra, hogy itt ne folyna tanítói tevékenység, a Kjt. 30. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt ok tehát nem lehet valós.

A felmentésnek nem volt külön indoka a felperes szakképzettségének, végzettségének hiánya. Az alperes a felmentés-tervezetben a végzettség hiányát a Kjt. 30. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felmentési oknak tekintette, a 2010. szeptember 24-ei felmentésben azonban a Kjt. 30. § (1) bekezdés a) és b) pontja került meghatározásra. A közalkalmazotti jogviszony kizárólag a Kjt. 30. § (1) bekezdésben meghatározott okokból szüntethető meg. Ennek alapján amennyiben az alperes valóban indoknak tekintette a felperes végzettségének hiányát, az kizárólag a Kjt. 30. § (1) bekezdés c) pontja szerinti indokként volt vizsgálható. A közalkalmazott tartós alkalmatlanságát azonban nem lehet megállapítani abból az okból, hogy a munkáltató éveken át ténylegesen olyan munkakörben foglalkoztatta, amelyhez a szükséges végzettséggel nem rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a tantárgyfelosztásnak nem volt jelentősége tekintettel arra, hogy a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az intézkedés megfelelt-e a Kjt. 30. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

Az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes jogviszonyát, ezért a Kjt. 34. § (4) bekezdése alapján 8 havi átlagkereset volt megállapítható átalánykártérítés címén.

A jogellenességre tekintettel az alperes alaptalanul alkalmazta a Kjt. 37. § (9) bekezdésében foglaltakat, így a felperest megillette a visszatartott végkielégítés összege. Kétségtelen, hogy a felperes nem fogadta el a felajánlott foglalkoztatást, ugyanakkor ez a körülmény kizárólag jogszerű felmentés esetén eredményezi a végkielégítés visszatartását. Amennyiben a jogviszony megszüntetésére jogellenesen kerül sor, a közalkalmazott részére jár a visszatartott végkielégítés.

Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 51.635.675/2012/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a keresetet elutasította, és a felperest együttes első- és másodfokú perköltség viselésére kötelezte.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes maga sem vitatta, hogy a 2007. augusztus 28-án kelt kinevezés-módosítás szerinti munkakörre végzettsége és szakképzettsége nem volt. Az alperes tehát érvénytelen kinevezés alapján foglalkoztatta a felperest, amelyről a közalkalmazottnak is tudomása volt, de nem vitásan a munkáltató fenntartotta azt a jogtalan helyzetet, amelynek felszámolása törvényi kötelezettsége volt.

Az alperes 2010. június 23-ai határozat megnevezésű irata a másodfokú bíróság álláspontja szerint joghatás kiváltására nem alkalmas, a jogvita elbírálása szempontjából annak nincs

jelentősége csak annyiban, hogy abból megállapítható, miszerint a munkáltató már jóval a felmentés közlése előtt igyekezett orvosolni a fennálló érvénytelenséget.

Az alperes több alkalommal felajánlotta a felperes részére a részmunkaidős foglalkoztatást, amelyhez nem járult hozzá. A felmentésben azt is közölte, hogy a másik intézményben sem tudott megfelelő betöltetlen munkakört találni, a felperes pedig a Prémiumévek Programban való részvételtől is elzárkózott. Nem megalapozott az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy az alperes a felmentés indokolásában nem jelölte meg a felperes szakképzettségének, végzettségének hiányát.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal szemben nem tulajdonított kiemelt jelentőséget annak, hogy az alperes a felmentésében a Kjt. 30. § (1) bekezdés a) és b) pontjaira, és nem a c) pontjára hivatkozott. Az a körülmény, hogy a munkáltató a felmentésben nem vagy tévesen hivatkozik jogszabályhelyre, intézkedését nem teszi jogellenessé, az ügy eldöntése szempontjából a felmentés indokolásában írt tényállásnak van jelentősége (BH.2001.142.).

A felperes jogviszonya a kinevezés-módosításban foglaltak szerint nem volt fenntartható, tehát tanító munkakörben nem volt foglalkoztatható, a felajánlott részmunkaidőt nem fogadta el, ezért az alperesnek nem maradt más választása, mint hogy az érvénytelenséget felszámolva a felperes közalkalmazotti jogviszonyát megszüntesse.

Alaptalanul hivatkozott a felperes a csatlakozó fellebbezésében az alperes rendeltetésellenes joggyakorlására. A felek egyezően adták elő, hogy az alperes olyan munkakörre szóló kinevezés-módosítást hajtott végre, amelyről tudott volt, hogy annak a felperes képzettsége és végzettsége folytán nem felel meg. Ezt az állapotot az alperes fel akarta számolni, de a jogviszony megszüntetésének elkerülése érdekében előbb több kísérletet tett arra, hogy a megszüntetést elkerülje, a felperes elutasító magatartása miatt azonban ez nem vezetett célra. A per adatai nem támasztották alá a felperesnek az alperes rendeltetésellenes joggyakorlásra vonatkozó előadását.

A felperes felülvizsgálati kérelmet, valamint az eljárás félbeszakadásának megállapítása, illetve perbevonás iránti kérelmet terjesztett elő utalva arra, hogy a K.I.K. állományába kerültek az alperesi közalkalmazottak.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte az alperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.

A felülvizsgálati érvelés szerint a jogerős ítélet iratellenes, és a perbeli időben hatályos Mt. 8. § rendelkezéseibe ütközik. Ezen túlmenően sérti az Mt. 10. § (2) bekezdését és a Kjt. 30. § (1) bekezdés c) pontját.

A másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az 1997. február 2-án kelt kinevezés-módosításban a felek már pontosan rögzítették a

felperes tanári munkakörét. A hivatkozott tényadatokból megállapítható, hogy a közalkalmazotti jogviszony törvényesen az akkor hatályos közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (Közoikt.tv.) 17. §-a által meghatározott képesítési követelmények figyelembevételével jött létre. A kinevezés érvénytelensége tehát szóba sem jöhet.

Az alperes és a felperes között 2007. szeptember 1-jei hatállyal létrejött kinevezés-módosítás a felperes munkakörét már napközis és alsós tanító munkakörként jelöli meg, mely munkakör betöltéséhez a felperes a minimális szakképzettséggel sem rendelkezett. Ez a kinevezés-módosítás a perbeli időszakban hatályos Mt. 8. § (1) bekezdésére figyelemmel a töretlen bírói gyakorlat alapján is érvénytelen. Ezt a másodfokú bíróság nem vizsgálta, figyelmen kívül hagyta és téves ténybeli alapból indult ki, mintha a felperes kinevezése napközis és alsós munkakörre jött volna létre. Ez azonban nem felel meg a valóságnak, egyrészt mivel a felperes kinevezése érvényesen földrajz-testnevelés szakos munkakörre jött létre, másrészt a kinevezés érvényesen nem került módosításra 2007. szeptember 1-jével.

A perbeli időszakban hatályos Mt. 9. § értelmében a semmis megállapodás érvénytelen, helyette a munkaviszonyra vonatkozó szabályt kell alkalmazni, ebből következően a felmentés közlésekor a felperes érvényes kinevezésben rögzített munkaköre a tanári munkakör volt.

A perbeli időszakban hatályos Mt. 4. § (1) bekezdése értelmében a jogokat rendeltetésszerűen kell gyakorolni, amelynek az alperes eljárása akkor sem felelne meg, ha a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott törvénysértés nem állna fenn. Nyilvánvaló ugyanis, hogy az alperes olyan körülményre hivatkozott a felmentésben, amely fennállása esetén az alperes hibájából fakadna.

Az elsődleges felülvizsgálati kérelemtől függetlenül is a törvényszék jogellenesen utasította el a felperes két havi, összesen 481.576 forint végkielégítésre irányuló kereseti követelését. A perbeli esetben nem álltak fenn a Kjt. 37. § (9) bekezdésben meghatározott feltételek, ebben a körben a másodfokú bíróság ítélete indokolást sem tartalmazott, így a Pp. 213. § (1) bekezdése és a Pp. 220. § (1) bekezdés d) pontja és 221. § (1) bekezdésébe ütköző volt a döntés.

A Kúria Mfv.I.10.443/2013/2. számú végzésével megállapította, hogy a T. Általános Iskola és Magyar-Angol, Magyar-Német Két Tannyelvű Általános Iskola, Pedagógiai Szakszolgálati Központ alperes perbeli jogutódja a K.I.K..

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálhatta felül.

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint a felperes 1995. szeptember 5-én kelt kinevezése alapján pedagógus

munkakört töltött be. Ezt követően a „Közalkalmazotti kinevezési besorolás (átsorolás) módosítása” elnevezésű okirattal 1997. február 1-jével „tanár” munkakörbe került. A következő kinevezés-módosításra 2007. augusztus 28-án került sor amikor rögzítették, hogy „pedagógus tanár - földrajz - testnevelés munkakörből” „pedagógus tanító - napközis - alsós” munkakört tölt be. Ez utóbbi vonatkozásában a felperes képzettséggel nem rendelkezett.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében arra helytállóan hivatkozott, hogy az 1997. február 2-án kelt kinevezés-módosításban foglalt tanári munkakör megfelelt a végzettségének, e körben érvénytelenségről nem lehet szó.

Ugyanakkor a másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy a 2007. augusztus 28-án kelt kinevezés-módosítás szerinti munkakörre a felperesnek megfelelő végzettsége és szakképesítése nem volt, foglalkoztatása így érvénytelen kinevezés alapján történt, amelynek felszámolása a munkáltató feladata volt. Arra vonatkozóan nincs jogszabályi előírás, hogy ilyen esetben az utolsó, érvényes kinevezés szerinti foglalkoztatással kell a helyzetet rendezni (Mt. 10. §).

A másodfokú bíróság törvénysértés nélkül állapította meg, hogy a felperes foglalkoztatása nem volt fenntartható, a jogszerű alkalmazás érdekében felajánlott részmunkaidőt nem fogadta el, a Prémiumévek Programban való részvételtől elzárkózott. Az alperesnek ilyen körülmények mellett kötelezettsége volt az érvénytelen jogviszony felszámolása [Kjt. 30. § (1) bekezdés].

Ugyancsak helyes azon jogerős ítéleti döntés, hogy a felperes nem bizonyított olyan alperesi magatartást, amelyből a rendeltetésellenes joggyakorlásra lehetne következtetni (Mt. 4. §, Pp. 164. §).

A másodfokú bíróság nem rendelkezett külön a felperes további végkielégítésre irányuló igényéről, azonban részletesen kifejtette egyrészt a munkáltató intézkedése jogszerűségének okait, másrészt a felperes továbbfoglalkoztatástól való elzárkózó magatartását. Mindebből pedig nem vonható le más következtetés, minthogy a Kjt. 37. § (9) bekezdésében meghatározott feltételek fennállását találta megállapíthatónak, további végkielégítésre a felperes nem volt jogosult, a keresetet teljes mértékben elutasító döntés az irányadó jogszabálynak megfelelt.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

A felülvizsgálati eljárásban az alperesnek igazolt költsége nem merült fel, ezért ebben a kérdésben a bíróság a határozathozatalt mellőzte a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli a felperes munkavállalói költségkezdményére figyelemmel a Pp. 359/A. §-a, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint.

Budapest, 2014. június 4.

*Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő*